

ข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม

ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอนุญาโตตุลาการให้เป็นที่แพร่หลายและยอมรับในระดับสากลควบคู่ไปกับระบบศาลยุติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของระบบอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศในปัจจุบัน จึงสมควรปรับปรุงข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) และ (๖) ของข้อ ๒ แห่งข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ

“(๕) “เงินค่าปฎิการ” หมายถึง เงินค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุญาโตตุลาการตามอัตราและวิธีการที่สถาบันประกาศกำหนด

(๖) “เงินค่าใช้จ่าย” หมายถึง เงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการ ตามอัตราและวิธีการที่สถาบันประกาศกำหนด

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการ หมายความว่า ความรวมถึงค่าบริการของผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามข้อ ๑๒ ของข้อบังคับนี้”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๑ การอนุญาโตตุลาการแบบกลุ่ม ข้อ ๔๒/๑ ถึงข้อ ๔๒/๑๓ แห่งข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ

“หมวด ๔/๑

การอนุญาโตตุลาการแบบกลุ่ม

การเสนอข้อพิพาท

ข้อ ๔๒/๑ ในกรณีที่ผู้เรียกร้องตั้งแต่สามรายขึ้นไปมีสิทธิเรียกร้องอย่างเดียวกันอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกันเพื่อให้มีคำชี้ขาดแสดงสิทธิของผู้เรียกร้องและสมาชิกกลุ่มตกลงกันหรือสัญญาอนุญาโตตุลาการอนุญาต ให้ผู้เรียกร้องซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มดังกล่าวเสนอข้อพิพาทและคำร้องขอให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการแบบกลุ่ม โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อสถาบันพร้อมกับคำเสนอข้อพิพาท

ในคำร้องขอให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่ม ให้ระบุขอบเขตของกลุ่มบุคคลให้ชัดเจนเท่าที่จะสามารถระบุได้ และระบุกลุ่มสมาชิกเท่าที่ทราบ พร้อมสถานที่ติดต่อโดยสะดวก หมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่สำหรับจัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เท่าที่ทราบด้วย

กลุ่มบุคคลที่จะเสนอข้อพิพาทและคำร้องขอให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่ม ต้องมีการตั้งผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของกลุ่มบุคคลนั้น

การพิจารณาคำร้องขอ

ข้อ ๔๒/๒ ให้สถาบันพิจารณาคำร้องขอโดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำร้องขอ อาจกำหนดให้คู่พิพาทนำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

สถาบันจะอนุญาตให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่มได้ต่อเมื่อกลุ่มบุคคลในคำร้องขอ

(๑) มีข้อสัญญาอนุญาตตุลาการหรือสัญญาอนุญาตตุลาการในลักษณะเดียวกัน

(๒) เป็นบุคคลที่มีสิทธิเรียกร้องอย่างเดียวกันอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกัน มีสภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับ และข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน แม้ว่าจะมีลักษณะความเสียหายที่แตกต่างกันก็ตาม

(๓) มีสมาชิกกลุ่มตั้งแต่สามรายขึ้นไป และการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการตามปกติจะทำให้เกิดความยุ่งยากหรือไม่สะดวก การดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่มจะเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากกว่า

(๔) ผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่มสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม

ในกรณีที่มิผู้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทที่มีลักษณะร่วมกันในวรรคสอง (๒) หลายราย หรือมิผู้ยื่นคำร้องขอให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่มเกี่ยวกับสิทธิอย่างเดียวกันหลายกลุ่ม ให้สถาบันสอบถามความตกลงของคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการรวมพิจารณาคำร้องขอ โดยหาก

(๑) คู่พิพาทที่เกี่ยวข้องตกลงกันให้มีการรวมการพิจารณาคำร้องขอโดยให้ถือเป็นกลุ่มบุคคลเดียวกัน

(๒) ผู้ที่ยื่นคำเสนอข้อพิพาทหรือผู้ที่ยื่นคำร้องขอในภายหลัง ยอมรับกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการที่ได้ดำเนินการแล้ว

(๓) สถาบันอนุญาต ด้วยเหตุที่คู่พิพาทที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ในวรรคสอง

ให้มีการรวมการพิจารณาโดยให้ถือเป็นกลุ่มบุคคลเดียวกัน และให้สถาบันมีอำนาจเลือกผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้กลุ่มบุคคลนั้น

ข้อ ๔๒/๓ การขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มในระหว่างดำเนินกระบวนการพิจารณา จะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากสมาชิกกลุ่ม และผู้ยื่นคำร้องขอต้องยอมรับการแต่งตั้งอนุญาตตุลาการและกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการที่ได้ดำเนินการแล้ว แล้วให้สถาบันพิจารณาคำร้องขอโดยเร็ว

ข้อ ๔๒/๔ กรณีสถาบันอนุญาตให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่ม อาจจำกัดขอบเขตของกลุ่มบุคคลให้ชัดเจนเพียงพอเพื่อให้รู้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลใด โดยอาจจะระบุหรือกำหนดลักษณะของผู้ที่ไม่รวมอยู่ในกลุ่มบุคคลไว้ด้วยก็ได้

ข้อ ๔๒/๕ กรณีที่สถาบันไม่อนุญาตให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่ม และคู่พิพาทประสงค์จะดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการต่อไป ให้คู่พิพาทแก้ไขคำเสนอข้อพิพาทและคำคัดค้านให้คงเหลือเฉพาะส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่ม

การส่งคำบอกกล่าวแก่สมาชิกกลุ่ม

ข้อ ๔๒/๖ ให้สถาบันแจ้งคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่มแก่ผู้แทน และให้เป็นหน้าที่ของผู้แทนในการส่งคำบอกกล่าวดังกล่าวแก่สมาชิกกลุ่ม โดยส่งทางไปรษณีย์ตอบรับหรือทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แก่สมาชิกกลุ่มที่ปรากฏชื่อและที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้

เพื่อประโยชน์ในการส่งคำบอกกล่าวแก่สมาชิกกลุ่ม หากคู่พิพาทอีกฝ่ายมีข้อมูลชื่อและที่อยู่ของบุคคลที่อาจเป็นสมาชิกกลุ่มอยู่ในความครอบครอง ให้คู่พิพาทฝ่ายนั้นส่งข้อมูลดังกล่าวให้ก็ได้

ข้อ ๔๒/๗ คู่พิพาทอาจถอนผู้แทนหรือบุคคลใดเพื่อช่วยเหลือตนหรือทำการแทนตนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่มหรือที่สถาบันกำหนดตามข้อ ๔๒/๒ วรรคท้าย ก็ได้ แต่ต้องมีการตั้งผู้แทนหรือบุคคลดังกล่าวคนใหม่ไม่ให้ว่างลง และให้ส่งคำบอกกล่าวการตั้งผู้แทนหรือบุคคลดังกล่าวแก่สมาชิกกลุ่มด้วย

การออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ข้อ ๔๒/๘ การออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มไม่กระทบสิทธิของสมาชิกอื่นในกลุ่ม และกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการที่ได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยชอบแล้ว และจะร้องขอกลับเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มอีกไม่ได้ แต่ยังสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาตตุลาการเฉพาะในข้อพิพาทของตนต่อไปได้

การแต่งตั้งอนุญาตตุลาการ

ข้อ ๔๒/๙ ให้นำความในหมวด ๓ ว่าด้วยคณะอนุญาตตุลาการ ในข้อ ๑๔ ถึงข้อ ๒๗ มาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งอนุญาตตุลาการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการแบบกลุ่มโดยอนุโลม

การตรวจสอบพยานหลักฐานก่อนการสืบพยาน

ข้อ ๔๒/๑๐ ในกรณีที่คณะอนุญาตตุลาการเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อให้ได้ความชัดเจนในข้อเท็จจริงแห่งข้อพิพาท อาจให้มีการแสดงพยานหลักฐานอันเป็นประเด็นแห่งข้อพิพาท ลักษณะโดยชัดเจนของกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มย่อยที่จะต้องผูกพันตามคำชี้ขาด หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ

ในการชำระเงินให้สมาชิกกลุ่ม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีอนุญาโตตุลาการแบบกลุ่ม หรือตรวจสอบข้อเท็จจริงอื่นใดเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาท

การสืบพยาน

ข้อ ๔๒/๑๑ ให้ความหมายในหมวด ๔ ว่าด้วยกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ ในข้อ ๓๒ ถึงข้อ ๓๗ มาใช้บังคับแก่การสืบพยานในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการแบบกลุ่ม โดยอนุโลม

ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และค่าป่วยการ

ข้อ ๔๒/๑๒ ในการอนุญาโตตุลาการแบบกลุ่ม การกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และค่าป่วยการอนุญาโตตุลาการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่สถาบัน ประกาศกำหนด

ข้อ ๔๒/๑๓ ความในหมวดนี้ ให้ใช้แก่กรณีที่คู่กรณีซึ่งมีคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ตกลงกันระงับข้อพิพาทโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการโดยความเห็นชอบของศาลด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๐ ถึงมาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง”

ข้อ ๕ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น กระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการที่ได้เริ่มต้น ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้ ให้ดำเนินการกระบวนการพิจารณาต่อไปตามข้อบังคับที่มีผลในขณะ ที่ยื่นคำเสนอข้อพิพาท

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สราวุธ เบญจกุล

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม